

Tussenrapportage Stichting Weerribben-Wieden

Vastgesteld: 3 februari 2019

Stichting Weerribben-Wieden

De Stichting Weerribben-Wieden richt zich op de balans tussen economie, ecologie en leefbaarheid in de hele gemeente, met in het hart het Nationaal Park. Na een intensief proces waarbij ondernemers, bewoners, terreinbeherende organisaties, provincie en gemeente betrokken zijn geweest is de Stichting per oktober 2017 opgericht. Dit publiek privaat partnership biedt een win-win voor alle deelnemende partijen.

2014-2017

Van provinciale uitdaging naar begin van publiek privaat partnership

De provincie besloot in 2014 bijdragen aan het Nationaal Park Weerribben-Wieden op termijn terug te draaien en de verantwoordelijkheid te leggen bij de gemeente Steenwijkerland¹. Daartoe is een eenmalige bijdrage verstrekt aan de gemeente.

Brede discussiegroepen – vanuit de samenleving – leidden in 2015 tot de samenstelling van een Kernteam bestaande uit een brede afspiegeling van de verschillende betrokkenen. De bevindingen van het kernteam moesten voor het zomerreces 2016 in de gemeenteraad aan de orde komen. Er gingen diverse tussenrapportages naar het gemeentebestuur, die veel tijd vergden van betrokkenen.

Het kernteam kwam eind 2016 op eigen initiatief en met steun van de burgemeester met een rapport 'hoe verder'.

Begin 2017 is de gemeenteraad bijgepraat over de op te richten stichting inclusief de reeds goedgekeurde financiering. De gemeenteraad was toen nog niet toe aan het inrichten van een raad van toezicht en wenste een lid van het college in het bestuur van de stichting.

Partnerschap

Het bestuur van de Stichting bestaat uit vertegenwoordigers van plaatselijke belangen, ondernemers (OPS, KopTop, KHN en LTO), terreinbeheerders (SBB en NM) en de gemeente. Een unieke samenwerking van deze negen stakeholders, die past binnen de huidige tijdsgeest en die ook goed aansluit bij het huidige coalitieakkoord 'Door verbinding naar resultaat' en het collegeprogramma.

Deze samenwerking in een publiek privaat partnership (PPP) kan een belangrijke effectiviteitsslag betekenen door op professionele wijze (v.w.b. aansturing) om te gaan met marketing, museale functies (canon), gastvriendelijkheid waterwegen, culturele educatie en andere onderwerpen passend in de doelstelling. Een PPP is geen sinecure: het vereist moed, doorzettingsvermogen en vooral eensgezindheid en overtuiging. Alle afzonderlijke partners behouden een eigen verantwoordelijkheid. De afbakening tussen wat samen te doen in de Stichting en wat de eigen verantwoordelijkheid is van de afzonderlijke partners zal steeds duidelijker worden en kan, in de loop van de tijd, ook verschuiven.

Het werkingsgebied van de Stichting omvat de hele gemeente Steenwijkerland en de randen van het gebied. Het effect van beleid en de te nemen maatregelen kunnen ook relatie

¹ De zorg om de natuurwaarden is geborgd in het natuurbeleid, in het bijzonder via het subsidiestelsel Natuur en Landschap; hiermee verlenen de provincies subsidie voor het behoud en de ontwikkeling van (agrarische) natuurgebieden en landschappen. De betekenis van het Nationaal Park kwam daarmee vooral te liggen bij de beleefbaarheid van de natuur.

hebben met deze naastgelegen gebieden (bijvoorbeeld Kuinderbos, Holtingerveld, Rottige Meenthe, IJsseldelta). Dat geldt ook vice versa. Dan zal ook samenwerking worden gezocht met partners in deze gebieden.

De samenwerking is nieuw en ontwikkelt zich in samenspraak door en met stakeholders. Samenwerking betekent vertrouwen, vaak ook loslaten, helder hebben wat partners van elkaar verwachten. Daarom is het van belang steeds helder te blijven houden wat de samenwerking voor perspectieven inhoudt en nog meer kan bieden.

Voor de gemeente betekent de Stichting:

- een breed integraal draagvlak,
- transparantie,
- meer zicht op bestedingen die gebeuren,
- sneller acteren,
- in staat zijn om via één aanspreekpunt te communiceren,
- betere efficiency,
- effectiever werken.

Voor Ondernemersorganisaties:

- Meer kracht uit de samenwerking in brede zin halen,
- Meer mogelijkheden voor financiële bronnen, die op onoverkomelijke problemen leken te stuiten,
- Beter in staat zijn door producten van de stichting businessplannen verder te krijgen,
- Meer acceptatie vanuit gemeenschap,
- Leren kennen van de achtergronden van elkaars handelen en daarop inspelen.

Voor-de plaatselijke belangen:

- Vervullen van een frontoffice functie leefbaarheid,
- Extra signalen om te communiceren met de gemeenteraad.

Voor Terreinbeheerders:

- Meer kracht uit de samenwerking in brede zin halen,
- Meer acceptatie vanuit de gemeenschap,

De Stichting:

In 2017 werd uiteindelijk besloten tot de oprichting van de Stichting Weerribben-Wieden, met een bestuur bestaande uit vertegenwoordigers van de negen genoemde stakeholders.

Qua organisatie is de stichting aan het toegroeien naar een Raad van Toezicht- model. De statuten voorzien hierin. Destijds is door de gemeente uitdrukkelijk positie in bestuur gekozen; nu de ontwikkeling naar partnership is ingezet vereist dat een andere positie. De Stichting heeft reeds bij de start een governancecode ingesteld.

Per 1 november 2017 is de directeur aangesteld (20 uur/week). De 0,8 FTE ambtelijke ondersteuning verviel snel, deels al eind 2017, de rest begin voorjaar 2018. De ambities waren hoog, maar het ontbrak aan 'handjes'. Per 1 januari 2019 is het dienstverband van de directeur uitgebreid (32 uur) en biedt de gemeente inzet van medewerkers aan; dit wordt in de komende maanden gerealiseerd. Overigens zal de Stichting met een dergelijke bezetting de projecten niet zelf allemaal uitvoeren, ook de werkorganisaties van de partners zijn hiervoor nodig.

De bij de gemeente voor de Stichting gereserveerde gelden bleken aanvankelijk ondoorzichtig van opbouw en dienen nog overgedragen te worden aan de Stichting (dit was i.v.m. veronderstelde BTWproblematiek). De financiële middelen staan beschikbaar voor activiteiten en werkzaamheden die onder de verantwoordelijkheid vallen van de Stichting. Het bestuur van de Stichting heeft besloten als Algemeen Nut Beogende Instelling te gaan werken en conform de daarbij horende verplichtingen transparant te zijn zoals de jaarlijkse verantwoording afleggen over de besteding van de door overheden en andere financiers beschikbaar gestelde financiële middelen. Dus ook naar de gemeenteraad.

Over de invulling van de RvT wordt voor 1 juli 2019 een besluit genomen. Daarbij ligt het in de rede, dat de gemeente plaats neemt in de RvT.

Ten aanzien van de huisvesting stelt de Stichting zich op het standpunt zo weinig mogelijk financiële middelen te willen uitgeven aan huisvesting en dat zij zichtbaar en laagdrempelig aanwezig wil zijn in het gebied. Gekozen is dan ook voor flexibele huisvesting. In de praktijk betreft het flexibele huisvesting in bijvoorbeeld het Rabobank kantoor te Vollenhove, het kantoor van Natuurmonumenten in Ronduite of het gemeentehuis in Steenwijk. Ook in de naaste toekomst is de Stichting, op basis van genoemde uitgangspunten, niet op zoek naar een vaste locatie.

Regiodeal en gemeente:

In juni 2018 is de burgemeester gepolst voor participatie in een regiodeal.

Zonder afstemming (met bv de Stichting) is een opsomming opgesteld met de nadruk op de toeristische sector en daarbinnen enige bestaande ideeën, gericht op Giethoorn en het station in Steenwijk. Hier valt nog veel over te zeggen, maar we moeten en willen ook verder.

Inmiddels is bij monde van de wethouder aangegeven, dat het juist moet gaan om de samenwerking en dat hier de energie in moet gaan zitten. Van "wij-zij" naar "WIJ".

Het bestuur van SWW wil zich ook niet langer met gebonden handen zien in een toekijkende positie als buitenstaander. In de Stichting is veel energie gaan zitten en veel nog nooit gefactureerde uren. Met de Stichting worden afspraken gemaakt over regio-deal projecten, waarbij de stichting ook de regierol vervult. Conflicterende belangen worden opgelost (bv - nu- twee opdrachtgevers aan een dienstverlener).

Ontwikkelingen in 2018, geïnitieerd door de stichting

Strategisch:

- Think big, go now! Weerribben-Wieden 2035, discussiestuk
- Thema's tbv toeristisch en recreatief beleid Steenwijkerland 2018-2035
- Organisatievoorstel Stichting

Werkgroepen:

- Vijf werkgroepen zijn geactiveerd (zie hieronder)

Communicatie

- Website Visitweerribbenwieden.com
- Nieuwsbrief Stichting
- Presentaties voor stakeholders

Van 2018 naar 2019 en verder:

De Stichting heeft de onderbezetting tijdelijk opgevangen door grote inzet vanuit het bestuur. Zonder deze professionele extra inzet zouden veel zaken niet zijn verder gekomen. Voor de maandelijks bestuursvergaderingen is tijdelijk ondersteuning gevonden bij het Bestuurssecretariaat van de Businessclub Steenwijkerland.

Vanuit 5 werkgroepen werkt de Stichting aan:

1. Kerncijfers: realiseren van betrouwbaar cijfermateriaal voor alle stakeholders en oplevering van een Bruto Regionaal Product (2019).
2. Zichtbaarheid: Poorten: deze werkgroep wenst de eerste poorten in 2019 te realiseren.
3. Projecten: Ten dienste van ondernemers en instellingen uit het gebied om businessplannen te ondersteunen, te toetsen en waar mogelijk en gewenst verder te helpen qua financiering; voor PMPC's zijn in 2018 geen voorstellen ingediend bij de werkgroep.
4. Marketing en communicatie: Ten behoeve van het hele gebied en haar stakeholders; website nationaal park wordt ingevoegd; communicatieactiviteiten worden kritisch herbezien.
5. Educatie is gericht op natuur, duurzaamheid en cultuurhistorie van de hele gemeente en omliggend gebied.

Tot slot:

Wat betreft het "bidbook": de Stichting is niet verantwoordelijk voor het concept, maar neemt graag de regie voor nadere uitwerking, invulling en uitvoering van opgaven die de stichting raken.

De ervaringen van 2017/2018 hebben geleerd, dat wezenlijk voor alle stakeholders zijn: vertrouwen, ècht draagvlak, heldere communicatie, eenduidig beleid, optimale inzet van tijd en energie en als vertrekpunt, dat burgers en ondernemers de hoeksteen zijn van de samenleving.

De Stichting is graag bereid presentaties te verzorgen voor de Gemeenteraad of individuele fracties.

Bronnen, ondermeer:

- Eindadvies Kernteam, februari 2017
- Statuten Stichting Weerribben-Wieden, 2017
- Governancecode Stichting Weerribben-Wieden, 2017
- Think big, go now! Weerribben-Wieden 2035, 2018

Bijlage

Samenvatting geplande activiteiten 2019

Toeristisch en recreatief beleid

De Stichting reikt deze zomer het document Toeristisch en Recreatief beleid Steenwijkerland 2018-2035 aan het gemeentebestuur aan, mede gebaseerd op Think big, go now! Weerribben-Wieden 2035.

Kerncijfers

Om zowel nu als in de toekomst betere beleidskeuzes te kunnen maken is het van belang je te kunnen baseren op geobjectiveerde informatie. Bijvoorbeeld over bezoekersaantallen- en motieven, de effecten op de leefbaarheid, de bestedingspatronen en de (economische) waarde. Besloten is om een onderzoeksprogramma samen te stellen die dat voor de lange termijn deze gegevens kunnen genereren. Er is een nulmeting gedaan in 2017, waarvan de resultaten een onvoldoende hebben gekregen van de Stichting.

In 2019 zullen de resultaten van nieuwe kerncijfers (een bruto regionaal product) zichtbaar worden. Overigens zijn deze gegevens nodig voor alle stakeholders in het gebied, en bijvoorbeeld ook voor projecten die nauw samenhangen met de werkzaamheden van de Stichting zoals de Integrale Aanpak Giethoorn en de ontwikkelingen in de Binnenstad Steenwijk. Deze projecten vinden plaats binnen het werkgebied van de Stichting. De Stichting zal zich in 2019 bezighouden met het verder ontwikkelen van dit brede onderzoeksprogramma. Bij de werkgroep Kerncijfers worden partners en deskundigen nauw betrokken.

Educatie

Met betrekking tot de natuureducatie aan jeugd, jongeren en volwassenen, ligt de uitvoering bij IVN. Ten aanzien van het onderdeel cultuurhistorie zijn er kansen die tot dusver niet zijn benut. Hiermee wordt het aanbod voor de bezoekers en inwoners versterkt. Voor educatie is een jaarplan vastgesteld door het bestuur.

Projecten

Voor PMPC's waren in 2018 nog geen voorstellen ingediend bij de werkgroep, daar komt verandering in in 2019. Ook voor andere regelingen worden projecten voorzien, daartoe zijn eerste contacten gelegd.

Marketing en communicatie

In opdracht van de gemeenteraad heeft het toenmalige kernteam, na een intensief proces waarbij de omgeving nauw is betrokken een eenduidige gebiedsnaam en een herkenbaar merk ontwikkeld voor de profilering van ons gebied: 'Weerribben-Wieden'. Er is een beeldmerk en huisstijl ontwikkeld die zichtbaar moet zijn (bij de partijen) in het gebied. Vlaggen, bebording, communicatie-uitingen en websites zijn hier op aangepast. Uitzondering is nog de bebording in de havens, die op veel plekken al jaren verwaarloosd is en die de Stichting voor het vakantieseizoen 2019 nog wil hebben laten ~~worden~~ vernieuwen, idealiter met in ons gebied gefabriceerd circulair materiaal. Voor marketing en communicatie is een jaarplan vastgesteld door het bestuur en in uitvoering.

Zichtbaarheid

Het Kernteam heeft in samenspraak met veel stakeholders een concept van poorten ontwikkeld. De werkgroep zichtbaarheid is hiervoor actief. Dit kunnen fysieke, herkenbare elementen zijn langs wegen of op toeristische ontvangstlocaties: parkeerplaatsen,

toeristische overstappunten, gastheren en bezoekers- of informatiecentra maar ook een digitale poort. Deze poorten moeten herkenbaar zijn als onderdeel van een stelsel. Er zijn keuzes gemaakt over locaties, functies en inhoud en er is een landmark ontwikkeld die op alle locaties zichtbaar zal zijn. Over zaken als hufferproofheid, onderhoud, functionaliteit in brede zin wil de Stichting eerst helderheid hebben. De komende periode zal een projectleider van de gemeente onder verantwoordelijkheid van de Stichting een werkgroep trekken voor de realisatie van het poortenconcept. De werkgroep verwacht de eerste poort op te leveren in de zomer van 2019.

Algemeen: Een aantal projecten waar de Stichting aan werkt is ook terug te vinden in het Programma Duurzaam en Be-leefbaar Land van Weerribben-Wieden. De coördinatie met andere projecten en voortgang van de projecten zal worden besproken en afgestemd met programmateam en stuurgroep. De Stichting kan de (volledige) regie nemen over invulling en uitvoering van het bidbook in de regiodeal projecten.

Helderheid zal worden geschapen over wie wat waar binnen de gemeente doet op terrein van de Stichting.

Overigens zal de Stichting met een beperkte bezetting de projecten niet zelf allemaal uitvoeren, ook de werkorganisaties van de partners zijn hiervoor nodig. Zo is er inmiddels binnen de gemeente ook capaciteit om uitvoering te begeleiden.